

Fremsat den 29. marts 2023 af uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om aktiviteter i det ydre rum

(Midlertidig begrænsning af ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande)

§ 1

I lov nr. 409 af 11. maj 2016 om aktiviteter i det ydre rum foretages følgende ændringer:

1. I lovens *titel* indsættes efter »rum«: »m.v.«
2. Lovens *titel* affattes således:

»Lov om aktiviteter i det ydre rum«

3. I § 1 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Formålet med loven er endvidere at fastlægge rammerne for større raketopsendelser i højder under det ydre rum.«

4. § 3 affattes således:

»§ 3. Loven finder endvidere anvendelse på ikke-statslige større raketopsendelser, som foretages i den danske stat.

Stk. 2. Loven finder ligeledes anvendelse på ikke-statslige større raketopsendelser, som uden for den danske stat foretages

- 1) på dansk fartøj eller indretning eller
- 2) af danske operatører.«

5. I § 4, *nr. 3*, indsættes efter »rumaktiviteter«: »eller ikke-statslige større raketopsendelser«.

6. § 4, *nr. 3*, affattes således:

»3) Operatør: En fysisk eller juridisk person, der udfører eller påtager sig at udføre rumaktiviteter.«

7. I § 4 indsættes som *nr. 7*:

»7) Større raketopsendelse: Opsendelse af raketter, der opsendes eller planlægges opsendt til højder mellem 4 km over havets overflade og det ydre rum.«

8. Efter kapitel 7 indsættes:

»Kapitel 7 a

Midlertidigt forbud mod opsendelser

§ 15 a. Ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande er ikke tilladt i den danske stat.

Stk. 2. Ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande er endvidere ikke tilladt uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages

- 1) på dansk fartøj eller indretning eller
- 2) af danske operatører.«

9. I § 21, *stk. 1*, indsættes efter »§ 15, stk. 1,«: »§ 15 a«.

10. § 21, *stk. 1*, affattes således:

»Overtrædelse af lovens §§ 5 eller 8, § 9, stk. 2, 2. pkt., § 15, stk. 1, eller § 16, stk. 2, og manglende overholdelse af krav om forsikringsdækning eller anden tilsvarende sikkerhedsstillelse, jf. § 13, stk. 1, 1. pkt., straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2023, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 2, 6 og 10, træder i kraft den 1. juli 2026.

Stk. 3. § 1, stk. 2, § 3, § 4, nr. 7, og kapitel 7 a i lov om aktiviteter i det ydre rum, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3, 4, 7 og 8, ophæves den 1. juli 2026.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
  - 3.1. Midlertidig begrænsning af ikke-statslige raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande
    - 3.1.1. Gældende ret
    - 3.1.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.2. Straf
    - 3.2.1. Gældende ret
    - 3.2.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema.

1. Indledning

Dette lovforslag fremsættes som led i opfølgningen på en rapport fra den tværministerielle arbejdsgruppe om regulering og myndighedsorganisering af civile raketaktiviteter fra april 2019.

Et forslag til lov om ændring af lov om aktiviteter i det ydre rum (begrænsning af ikke-statslige større raketopsendelser og opsendelser af rumgenstande) blev fremsat af uddannelses- og forskningsministeren den 26. februar 2020 (L 125, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 125). Forslaget blev imidlertid ikke fremmet efter fremsættelsen grundet covid-19-situationen i foråret 2020.

Dette lovforslag bygger på det tidligere fremsatte L 125, men i forhold til det tidligere fremsatte lovforslag foreslås i lovforslaget indsat bestemmelser, som indebærer, at de regler, som indføres med lovforslaget, skal gælde for en afgrænset periode på 3 år fra den foreslåede ikrafttrædelsesdato.

Som følge af Danmarks geografiske forhold, herunder særligt befolkningstæthed samt trafiktæthed til havs og i luft rummet, vurderes det, at der er særlige risici forbundet med større raketopsendelser over Danmark eller i farvandet omkring Danmark. Uanset omfanget af aktiviteter vil de mulige skadevirkninger ved fejlslagne større raketopsendelser kun-

ne være betydelige. Der vurderes på den baggrund at være behov for en klar regulering af sådanne aktiviteter.

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) ønsker at føre en sikkerhedsmæssig forsvarlig og ansvarlig politik og har derfor også fokus på de sikkerhedsmæssige risici, der er forbundet med opsendelser af større raketter.

Med lovforslaget udvides anvendelsesområdet for lov om aktiviteter i det ydre rum derfor til også at omfatte visse raketaktiviteter, som finder sted i højder under det ydre rum.

Det foreslås, at ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande ikke skal være tilladt i den danske stat. Forbuddet skal ligeledes omfatte ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande, der finder sted uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages på et dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører. Det kunne f.eks. være opsendelser på det åbne hav.

Med den foreslåede solnedgangsbestemmelse i lovforslaget vil forbuddet ophøre efter 3 år. Ved at indføre et midlertidigt forbud skabes en klar retstilstand, hvor det sikres, at der ikke gennemføres potentielt farlige raketopsendelser uden den nødvendige regulering og myndighedsorganisering. I den mellemliggende periode skal der tages stilling til den fremtidige retsstilling på området.

Større raketopsendelser vil med lovforslaget blive defineret som opsendelse af raketter, der opsendes eller planlægges opsendt til højder mellem 4 km over havets overflade og det ydre rum.

Det foreslås endvidere, at overtrædelse af forbuddet mod ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande omfattes af straffebestemmelsen i lov om aktiviteter i det ydre rum.

Det bemærkes, at lovforslaget alene retter sig imod selve raketopsendelsen. Andre aktiviteter, som f.eks. udvikling af raketter eller komponenter dertil, vil ikke være omfattet af forslaget.

2. Baggrund

Ikke-statslig udvikling og opsendelse af raketter i Danmark har hidtil været koncentreret hos amatørrocketforeninger, der opsender eller planlægger at opsende raketter fra militære øvelsesområder på land eller fra mobile opsendelsesplatforme på havet.

Der er i Danmark set civile ikke-statslige større raketopsendelser i højder op til ca. 8 km, som bl.a. har fundet sted fra mobile opsendelsesplatforme i Østersøen. Herudover har én dansk forening offentligt tilkendegivet, at ambitionsniveauet er at bringe en astronaut op i det ydre rum og tilbage igen. Endelig er der kendskab til én kommerciel aktør, der har tilkendegivet at planlægge kommercielle opsendelser af større raketter fra Nordsøen.

Et udredningsarbejde mellem relevante ministerier konstaterede i foråret 2017 bl.a., at reguleringen af civile raketaktiviteter var utilstrækkelig, myndighedsorganiseringen spredt og usammenhængende, samt at raketaktiviteter i Danmark ikke hvilede på et sikkerhedsmæssigt forsvarligt grundlag.

På den baggrund blev der i februar 2018 nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, som fik til opgave at afdække den nuværende regulering og myndighedsorganisering i forhold til civile raketaktiviteter samt opstille modeller for en fremtidig regulering.

Arbejdsgruppen blev sammensat af repræsentanter for Beskæftigelsesministeriet, Erhvervsministeriet, Finansministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet, Miljø- og Fødevareministeriet, Transport-, Bygnings- og Boligministeriet, Udenrigsministeriet samt Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Arbejdsgruppen var i dialog med ikke-statslige interessenter, der er involveret i raketaktiviteter i Danmark, og inddrog internationale erfaringer fra en række lande.

Den tværministerielle arbejdsgruppes rapport, Civile raketaktiviteter – Rapport fra den tværministerielle arbejdsgruppe om regulering og myndighedsorganisering af civile raketaktiviteter – blev offentliggjort den 24. april 2019.

I rapporten sondres mellem små, mindre og større opsendelsesaktiviteter. Centralt for arbejdsgruppens vurdering af fremtidige modeller har bl.a. været de begrænsninger, som naturligt følger af den danske geografi, befolkningstæthed og sø- og lufttrafikken omkring Danmark.

Opsendelse af større raketter højt op i luftrummet indebærer særlige risici, og en forsvarlig håndtering af sådanne aktiviteter forudsætter efter arbejdsgruppens opfattelse en uafhængig sikkerhedsorganisation og uafhængig myndighedsprøvelse af, om aktiviteten er forsvarlig.

Arbejdsgruppen har derfor overvejet følgende modeller; en godkendelsesmodel, hvorefter opsendelse af større raketter alene kan ske efter forudgående myndighedsgodkendelse, eller en henvisningsmodel hvorefter opsendelse af større raketter alene kan ske fra autoriserede opsendelsesfaciliteter, som kun findes i udlandet. Ved "autoriserede opsendelsesfaciliteter" forstås i rapporten faciliteter, hvis opsendelsesaktivitet er myndighedsreguleret.

Arbejdsgruppen finder i rapporten, at en godkendelsesmodel vil forudsætte, at der hos en myndighed opbygges helt nye kompetencer og højt specialiseret viden om raketbygning og -opsendelser samt om relevante risici og sikkerhedsforhold.

Arbejdsgruppen bemærker, at befolkningstætheden i Danmark generelt taler imod større raketopsendelser i Danmark, og arbejdsgruppen har ikke kunnet pege på noget sted i Danmark, hvor større opsendelsesaktiviteter kan ske uden at være til gene og indebære en potentiel fare, herunder for søtrafikken og trafikken i luftrummet over Danmark.

Det er derudover arbejdsgruppens vurdering, at en sådan kapacitetsopbygning hos en central myndighed vil stå i et åbenbart misforhold til omfanget af aktiviteter, som tænkes underlagt myndighedsgodkendelse.

En henvisningsmodel indebærer, at opsendelse af større raketter kun kan ske fra autoriserede opsendelsesfaciliteter og under forsvarlige sikkerhedsmæssige forhold. Der er ingen autoriserede opsendelsesfaciliteter i Danmark.

De autoriserede opsendelsesfaciliteter, der findes i dag, er placeret langt fra tæt bebyggelse og i områder, hvor anden menneskelig aktivitet er minimal. Der er bl.a. autoriserede opsendelsesfaciliteter i Norge og Sverige.

Arbejdsgruppen finder, at henvisningsmodellen er den sikkerhedsmæssigt mest forsvarlige. Indførelse af et krav om, at større opsendelsesaktiviteter alene kan ske fra autoriserede opsendelsesfaciliteter, indebærer, at opsendelser kun kan ske, hvor der eksisterer en uafhængig og solid sikkerhedsorganisation, og alene vil kunne ske på geografisk egnede lokaliteter og uden den gene og potentielle fare for skibs- eller flytrafikken, som er forbundet med opsendelser i de meget trafikerede områder. Det bemærkes, at arbejdsgruppen ikke har forholdt sig til eventuelle raketopsendelsesaktiviteter i Grønland eller på Færøerne.

At opsendelse alene kan ske fra autoriserede opsendelsesfaciliteter vil også kunne medvirke til mindre risiko for sikkerhedspolitiske misforståelser omkring karakteren af aktiviteten.

Det bemærkes dog, at omkostningerne og de logistiske implikationer ved opsendelse af større raketter fra autoriserede opsendelsesfaciliteter i udlandet vil være væsentligt større for aktørerne end de opsendelser fra dansk territorium eller fra aktørernes egne havbaserede opsendelsesplatforme, som hidtil har fundet sted.

Som opfølgning på rapporten fra den tværministerielle arbejdsgruppe blev de videre overvejelser om regulering af raketaktiviteter forankret i Erhvervsministeriet for så vidt angår små raketopsendelser, i Forsvarsministeriet for så vidt angår mindre raketopsendelser og i Uddannelses- og Forskningsministeriet for så vidt angår større raketopsendelser.

Sikkerhedsstyrelsen under Erhvervsministeriet har udstedt bekendtgørelse nr. 2275 af 2. december 2021 om små ikke-statslige raketopsendelser. Bekendtgørelsen, der trådte i kraft den 1. januar 2022, finder anvendelse på små ikke-statslige raketopsendelser, der kan opsendes til maksimalt 100 meter over terræn. Der er ikke gennemført regulering af mindre raketopsendelser som opfølgning på den tværministerielle rapport.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Midlertidig begrænsning af ikke-statslige større raketopsendelser

og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande

3.1.1. Gældende ret

Lov nr. 409 af 11. maj 2016 om aktiviteter i det ydre rum (herefter rumloven) udmønter Danmarks folkeretlige forpligtelser efter fire FN-traktater om det ydre rum, som bl.a. pålægger staterne at godkende og føre tilsyn med aktiviteter i det ydre rum.

Det fremgår af lovens § 1, at loven har til formål at fastlægge rammerne for, at danske aktiviteter i det ydre rum finder sted på et reguleret og sikkerhedsmæssigt betryggende grundlag gennem godkendelse af og tilsyn med aktiviteter i det ydre rum, registrering af rumgenstande og sikring af klarhed om aktørernes ansvar for skader forvoldt af rumgenstande.

Rumloven finder anvendelse på rumaktiviteter, som foretages i den danske stat, og på rumaktiviteter, som uden for den danske stat foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører, jf. lovens § 2.

Begrebet uden for den danske stat omfatter såvel aktiviteter foretaget inden for fremmed myndighedsområde som aktiviteter foretaget uden for et myndighedsområde. Med fremmed myndighedsområde menes fremmed folkeretligt anerkendt område, dvs. aktiviteter foretaget inden for en fremmed stats territorium, herunder dens sø- og luftterritorium. Med uden for et myndighedsområde menes uden for folkeretligt anerkendt statsområde, dvs. handlinger foretaget på åbent hav eller i internationalt luftrum. Der henvises til bemærkningerne til rumlovens § 2, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 128 som fremsat, side 19.

Begreberne rumaktivitet, rumgenstand, operatør og ydre rum er defineret i lovens § 4.

Opsendelse af rumgenstande forudsætter godkendelse fra uddannelses- og forskningsministeren, og efter sin ordlyd fastsætter loven principielt ikke en begrænsning i forhold til godkendelse af rumgenstande, som måtte være planlagt til opsendelse i Danmark. Dette skal dog ses i lyset af, at danske aktørers opsendelser af rumgenstande – hvilket hidtil har været opsendelse af satellitter – er sket fra opsendelsesfaciliteter i udlandet.

Det følger af § 18 i rumloven, at uddannelses- og forskningsministeren kan meddele dispensation til statslige ejere eller operatører fra kravet om godkendelse og tilsyn. Denne mulighed for dispensation af statslige rumaktiviteter er begrundet i, at artikel IV i FN's traktat om det ydre rum alene forpligter staten til at godkende og føre tilsyn med privates rumaktiviteter.

Aktiviteter i højder under det ydre rum, det vil sige under 100 km over havets overflade, er ikke reguleret i rumloven. Aktiviteter i højder op til 100 m over terræn er reguleret i Sikkerhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 2275 af 2. december 2021 om små ikke-statslige raketopsendelser.

Mens raketter, der planlægges opsendt til over 100 km over havets overflade, vil være omfattet af lovens bestemmelser om opsendelse af rumgenstande til det ydre rum, er der ikke i dag en samlet regulering af raketopsendelser i højder mellem 100 m og 100 km.

Godkendelse af raketopsendelser til højder under det ydre rum og indtil 100 m over havets overflade vil således i dag fortsat ske ved, at enkeltaspekter af opsendelsen skal vurderes og eventuelt godkendes hos forskellige offentlige myndigheder i henhold til de regler, der gælder på de enkelte myndigheders område. Det drejer sig om overholdelse af f.eks. generelle regler om miljøbeskyttelse, arbejdsmiljø, håndtering af brændstoffer samt sikkerhed til søs og i luften m.v. Der er således ikke én myndighed, der foretager en samlet vurdering af de sikkerhedsmæssige konsekvenser af en raketaktivitet, ligesom der ikke foretages en samlet godkendelse af, at opsendelsen kan gennemføres.

Endelig bemærkes, at det følger af lovens § 3, at uddannelses- og forskningsministeren – efter forhandling med forsvarsministeren og transport- og bygningsministeren (nu transportministeren) – kan fastsætte regler om, at dele af loven skal finde tilsvarende anvendelse for så vidt angår civile aktiviteter i højder under det ydre rum. Bemyndigelsen er ikke anvendt.

3.1.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Raketaktiviteter i Danmark hviler i dag ikke på et sikkerhedsmæssigt forsvarligt grundlag, idet både regulering og myndighedsorganisering er utilstrækkelig og usammenhængende, og der er behov for at skabe en klar retstilstand på området.

Med lovforslaget lægges der op til at følge den tværministerielle arbejdsgruppes anbefaling af en henvisningsmodel. På den baggrund foreslås det med lovforslaget at indføre et forbud mod, at ikke-statslige operatører kan foretage større raketopsendelser eller opsende rumgenstande i den danske stat samt uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører.

Det foreslås dog samtidigt, at reglerne om, at ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande ikke er tilladt i den danske stat samt uden for et myndighedsområde, skal gælde for en afgrænset periode på 3 år. Der vil således ikke være tale om et varigt forbud. Ved at indføre et midlertidigt forbud sikres det, at der i denne periode er en klar retstilstand, som indebærer, at der ikke gennemføres potentielt farlige opsendelser uden den nødvendige regulering og myndighedsorganisering. I denne mellemliggende periode skal der tages stilling til den fremtidige retsstilling på området. Samtidig vil udviklingen på området blive fulgt nærmere, herunder den teknologiske udvikling, udviklingen på det internationale område samt i forhold til aktørerne på området.

På den baggrund foreslås det at udvide formålet i rumlovens § 1, således at formålet med loven, udover at fastlægge rammerne for aktiviteter i det ydre rum, endvidere er at fastlægge rammerne for større raketopsendelser i højder under det ydre rum.

Det foreslås ligeledes at udvide rumlovens anvendelsesområde til også at omfatte ikke-statslige større raketopsendelser, som foretages i den danske stat, samt ikke-statslige større raketopsendelser, som uden for den danske stat foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører.

Uddannelses- og Forskningsministeriet vurderer, at skadevirkninger ved en fejlslagen opsendelse i større højder vil kunne være betydelige, hvad enten raketopsendelsen sker til højder under eller over det ydre rum. Det er derfor ministeriets vurdering, at de begrænsninger, der foreslås i forhold til ikke-statslige større raketopsendelser, tillige skal omfatte opsendelse af ikke-statslige rumgenstande.

Der foreslås på den baggrund indsat et nyt kapitel 7 a i rumloven om midlertidigt forbud mod opsendelser indeholdende forslag til en § 15 a.

Den foreslåede § 15 a vil indebære, at ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande ikke vil være tilladt i den danske stat, og at ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande endvidere ikke vil være tilladt uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører.

Ved opsendelse af en raket til det ydre rum, det vil sige over 100 km over havets overflade, vil raketten efter rumlovens § 4, nr. 2, blive betragtet som en rumgenstand. Det foreslåede forbud omfatter dermed ikke-statslige større raketopsendelser, hvad enten raketten når op i det ydre rum eller ikke. Forslaget om, at ikke-statslige opsendelser af rumgenstande i Danmark – og uden for et myndighedsområde – skal omfattes af forbuddet, indebærer dermed også, at ikke-statslige operatører ikke vil kunne få en forudgående godkendelse til en rumaktivitet efter rumlovens § 5, som indebærer en sådan opsendelse.

Det foreslåede forbud retter sig mod alle aktører, som ikke er statslige. Det vil sige f.eks. private virksomheder og private foreninger.

Universiteter vil med lovforslaget også være omfattet af forbuddet. Universiteter er statsfinansierede selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning under tilsyn af uddannelses- og forskningsministeren. Universiteterne betragtes som omfattet af begrebet ikke-statslig i lovforslagets forstand.

Statslige myndigheder vil ikke være omfattet af den foreslåede § 15 a. Statslige opsendelser af rumgenstande vil som hidtil være underlagt bestemmelserne i rumloven om godkendelse af rumaktiviteter.

Med forslaget vil ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande endvidere ikke være tilladt uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører.

Med uden for et myndighedsområde menes uden for folkeretligt anerkendt statsområde, det vil sige f.eks. handlinger foretaget på åbent hav eller i internationalt luftrum.

Med dansk fartøj menes såvel skibe som luftfartøjer, mens der med indretning menes faciliteter som eksempelvis boreplatforme og havbaserede mobile opsendelsesplatforme.

Med lovforslaget foreslås der indsat en definition af, hvad der forstås ved større raketopsendelser. Med forslaget vil begrebet en større raketopsendelse omfatte opsendelse af raketter, der opsendes eller planlægges opsendt til højder mellem 4 km over havets overflade og det ydre rum.

Rationalet for at vælge opsendeshøjde som parameter er bl.a., at jo højere en raket flyver, jo længere væk fra opsendelsesstedet vil raketten kunne falde ned. Dette uanset om opsendelsen er vellykket eller ej.

Ved fastsættelse af den foreslåede definition af større raketopsendelser er der ud over sikkerhedsmæssige grunde lagt vægt på erfaringer og regulering af større raketopsendelser i andre lande, herunder lande med geografi og befolkningstæthed sammenlignelig med den danske.

Det bemærkes f.eks., at det fremgår af rapporten, at i Tyskland vil raketaktiviteter i 3-5 km's højde efter det oplyste i praksis typisk være begrænset til at foregå fra militære områder. Der gives i almindelighed ikke tilladelse til opsendelse i højder over 5 km, hvorfor universitetsraketter opsendes fra opsendelsesfaciliteter som f.eks. Esrange Space Center i Sverige.

Centralt for i lovforslaget alene at anvende opsendeshøjden til afgrænsningen er derudover, at der hermed fastlægges en klar og entydig afgrænsning mellem de større raketopsendelser, som omfattes af det foreslåede forbud, og de mindre raketopsendelser. Med afgrænsningen tages der således ikke stilling til, i hvilket omfang det skal være muligt at opsende raketter til højder under 4 km. Som det fremgår under pkt. 2, har Sikkerhedsstyrelsen udstedt regler om små ikke-statslige raketopsendelser.

Endelig foreslås det, at definitionen af begrebet operatør, jf. § 4, nr. 3, i rumloven, udvides, således at det også omfatter en fysisk eller juridisk person, der udfører eller påtager sig at udføre ikke-statslige større raketopsendelser. Dermed omfattes personer, der udfører eller påtager sig at udføre ikke-statslige større raketopsendelser, af lovens §§ 16 og 17 om tilsyn.

De foreslåede regler medfører ikke ændringer i ikke-statslige aktørers mulighed for som hidtil at kunne foretage større raketopsendelser og opsendelser af rumgenstande fra opsen-

delsesfaciliteter i udlandet, herunder at opsendelse af rumgenstande forsat skal godkendes efter reglerne i rumloven.

Det bemærkes endvidere, at lovforslaget alene regulerer opsendelsesaktiviteter. Lovforslaget forhindrer således ikke, at f.eks. forskningsaktører eller danske virksomheder kan arbejde med udvikling af raketter eller komponenter dertil, herunder statiske tests af raketmotorer m.v.

At de foreslåede ændringer i rumloven afgrænses til en 3-årig periode betyder, at reglerne vil være gældende fra den 1. juli 2023 til og med den 1. juli 2026. Der henvises i øvrigt til de nævnte ændringsbestemmelser og bemærkningerne hertil.

Det foreslåede forbud vil som udgangspunkt ikke gælde for Færøerne og Grønland. Forbuddet kan sættes i kraft med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger, jf. lovforslagets § 3.

3.2. Straf

3.2.1. Gældende ret

Efter § 21, stk. 1, i rumloven straffes overtrædelse af visse af lovens bestemmelser med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Det fremgår af § 21, stk. 2, at straffen ved forsætlige overtrædelser og under særlig skærpene omstændigheder kan stige til fængsel indtil 2 år. Som særlig skærpene omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor andres liv eller legeme udsættes for fare, eller hvor der er tale om overtrædelser af mere systematisk karakter.

Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel, jf. lovens § 21, stk. 4.

Både forsætlige og uagtsomme handlinger kan straffes efter loven og regler fastsat i medfør af denne. Der henvises til straffelovens § 19.

3.2.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Større raketopsendelser og opsendelser af rumgenstande kan indebære risiko for andres liv, helbred og ejendom, og fejlslagne opsendelser kan medføre store skadevirkninger.

Med lovforslaget foreslås det derfor, at overtrædelse af det foreslåede forbud mod ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande i den danske stat eller opsendelse uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører, omfattes af straffebestemmelsen i § 21 i rumloven.

Forslaget indebærer, at overtrædelse af forbuddet mod ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsen-

delser af rumgenstande vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Ved forsætlige overtrædelser og under særligt skærpene omstændigheder kan straffen stige til fængsel indtil 2 år.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget er ikke relevant i forhold til principperne om digitaliseringsklar lovgivning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget indebærer, at ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande for en afgrænset periode på 3 år ikke vil være tilladt i den danske stat eller uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører.

Det vurderes på den baggrund, at lovforslaget kan begrænse muligheden for anvendelsen af nye forretningsmodeller i den periode, hvor forbuddet vil være gældende. Det kunne f.eks. være muligheden for kommercielt at drive raketopsendelsesvirksomhed. Lovforslaget vurderes ikke at medføre direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser. Lovforslaget vurderes at kunne medføre potentielle adfærdsvirkninger, idet adgangen til at skabe en forretningsmodel omkring raketopsendelser i Danmark kan blive begrænset, og mulighederne for at tilgå et potentielt marked kan blive indskrænket.

I forhold til ikke-statslige raketaktiviteter er der i dag alene kendskab til, at der er én dansk kommerciel aktør, der har tilkendegivet at planlægge kommercielle opsendelser af raketter fra Nordsøen.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 25. august 2022 til den 22. september 2022 været sendt i høring. Det bemærkes, at lovforslaget i høring ikke indeholdt en solnedgangsklausul. Lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikerne, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Copenhagen Business School – Handelshøjskolen, Copenhagen Suborbitals, Danish Space Challenge (DSC), Danmarks Erhvervsforskningsakademi, Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, Danmarks Frie Forskningsfond, Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Innovationsfond, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Danmarks Meteorologiske Institut, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Tekniske Universitet, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, Dansk Amatør Raket Klub (DARK), Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Center for Forskningsanalyse, Dansk Erhverv, Danske Erhvervsakademier, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, DANstar, Datailsynet, DI, DM – Dansk Magisterforening, EuroSpaceport ApS, Fagligt Fælles Forbund, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fonden Teknologirådet, Force Technology, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Forsikring & Pension, Forsvarsakademiet, Friluftsrådet, Færøernes landsstyre, Godkendt Teknologisk Service, GomSpace, Ingeniørforeningen i Danmark, IT-Universitetet i København, KL, Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, Københavns Universitet, Naalakkersuisut i Grønland, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, Orbex, Rigsrevisionen, Roskilde Universitet, Space Inventor, Syddansk Universitet, Teknologisk Institut, Terma, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindredgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Lovforslaget vurderes at kunne medføre potentielle adfærdsvirkninger, idet adgangen til at skabe en forretningsmodel omkring raketopsendelser i Danmark i den periode, hvor forbuddet vil være gældende, kan blive begrænset, og mulighederne for at tilgå et potentielt marked kan blive indskrænket.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Lov nr. 409 af 11. maj 2016 om aktiviteter i det ydre rum regulerer danske aktiviteter i det ydre rum.

Det foreslås, at lovens *titel* ændres til ”lov om aktiviteter i det ydre rum m.v.”.

Forslaget har til formål at afspejle udvidelsen af rumlovens anvendelsesområde til også at omfatte visse raketaktiviteter, som finder sted i højder under det ydre rum.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Lov nr. 409 af 11. maj 2016 om aktiviteter i det ydre rum regulerer danske aktiviteter i det ydre rum. Med lovforslagets § 1, nr. 1, ændres lovens titel til ”lov om aktiviteter i det ydre rum m.v.”.

Det følger af lovforslagets § 2, at den foreslåede regulering af raketaktiviteter under det ydre rum alene skal finde anvendelse i perioden fra den 1. juli 2023 til den 1. juli 2026.

Det foreslås derfor, at lovens *titel* ændres til ”lov om aktiviteter i det ydre rum”.

Forslaget, som foreslås at træde i kraft den 1. juli 2026, vil indebære, at lovens titel dermed bliver den samme som ved nærværende lovforslags fremsættelse.

Til nr. 3

Det fremgår af § 1 i lov om aktiviteter i det ydre rum (herafter rumloven), at formålet med loven er at fastlægge rammerne for, at danske aktiviteter i det ydre rum finder sted på et reguleret og sikkerhedsmæssigt betryggende grundlag gennem godkendelse af og tilsyn med aktiviteter i det ydre rum, registrering af rumgenstande og sikring af klarhed om aktørernes ansvar for skader forvoldt af rumgenstande.

Det foreslås at indsætte et nyt *stk. 2* i rumlovens § 1, hvorefter formålet med loven endvidere er at fastlægge rammerne for større raketopsendelser i højder under det ydre rum.

Ved ”større raketopsendelse” forstås opsendelse af raketter, der opsendes eller planlægges opsendt til højder mellem 4 km over havets overflade og det ydre rum, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Med det foreslåede *stk. 2* vil rumlovens formålsbestemmelse blive udvidet, således at formålet med loven endvidere er at fastlægge rammerne for større raketopsendelser i højder under det ydre rum.

Med lovforslagets § 2, stk. 3, foreslås det, at § 1, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, ophæves den 1. juli 2026.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af rumlovens § 2, at loven finder anvendelse på rumaktiviteter, som foretages i den danske stat. Loven finder endvidere anvendelse på rumaktiviteter, som uden for den danske stat foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører.

Det fremgår endvidere af lovens § 3, at uddannelses- og forskningsministeren efter forhandling med forsvarsministeren og transport- og bygningsministeren (nu transportministeren) kan fastsætte regler om, at §§ 5-9 og 11-21 og regler udstedt i medfør heraf skal finde tilsvarende anvendelse for så vidt angår civile aktiviteter i højder under det ydre rum, som ikke er omfattet af definitionerne i § 4, nr. 1 og 2. Bemyndigelsen er ikke anvendt.

Med forslaget til nyt § 3, *stk. 1*, foreslås det, at loven endvidere finder anvendelse på ikke-statslige større raketopsendelser, som foretages i den danske stat. Bestemmelsen omfatter handlinger foretaget inden for dansk land-, sø- og luftterritorium.

Større raketopsendelser vil med lovforslagets § 1, nr. 7, blive defineret som opsendelse af raketter, der opsendes eller planlægges opsendt til højder mellem 4 km over havets overflade og det ydre rum. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7.

Med forslaget til nyt § 3, *stk. 2*, foreslås det, at loven ligeledes finder anvendelse på ikke-statslige større raketopsendelser, som uden for den danske stat foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører.

Med dansk fartøj menes såvel skibe som luftfartøjer, mens der med indretning menes faciliteter som eksempelvis boreplatforme og havbaserede mobile opsendelsesplatforme.

Den foreslåede nyaffattelse af § 3 indebærer, at det fremover ikke vil være muligt administrativt at fastsætte regler om, at visse bestemmelser i rumloven skal finde tilsvarende anvendelse for andre aktiviteter i højder under det ydre rum.

Med lovforslagets § 2, stk. 3, foreslås det, at § 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 4, ophæves den 1. juli 2026.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det fremgår af rumlovens § 4, nr. 3, at i denne lov forstås ved operatør: En fysisk eller juridisk person, der udfører eller påtager sig at udføre rumaktiviteter.

Der er i rumloven fastsat en række bestemmelser, hvori der stilles krav til operatører, der udfører eller påtager sig at udføre rumaktiviteter, f.eks. i forbindelse med ansøgninger om godkendelser af rumaktiviteter efter lovens §§ 5 og 6 eller ansvar for erstatning af skade forvoldt af en rumgenstand, jf. lovens § 11.

Uddannelses- og forskningsministeren fører efter bestemmelserne i lovens § 16 tilsyn med, at loven og regler fastsat i medfør af loven overholdes. Ejere og operatører skal efter lovens § 16, stk. 2, på anmodning fra uddannelses- og forskningsministeren afgive enhver oplysning, som er nødvendig for udøvelsen af tilsynsforpligtelsen.

Det følger endvidere af lovens § 17, at uddannelses- og forskningsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til operatørens anlæg, virksomhed eller øvrige lokaliteter for at tilvejebringe oplysninger til brug for gennemførelse af tilsyn efter § 16.

Med lovforslagets § 1, nr. 5, foreslås det, at ændre rumlovens § 4, *nr. 3*, således at det efter ”rumaktiviteter” indsættes ”eller ikke-statslige større raketopsendelser”.

Med forslaget udvides begrebet ”operatør” til også at omfatte en fysisk eller juridisk person, der udfører eller påtager sig at udføre ikke-statslige større raketopsendelser.

Virkingen af at lade begrebet operatør i lovens § 4, nr. 3, omfatte en fysisk eller juridisk person, der udfører eller påtager sig at udføre ikke-statslige større raketopsendelser, vil være, at disse personer omfattes af lovens §§ 16 og 17 om tilsyn. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Det fremgår af rumlovens § 4, nr. 3, at i denne lov forstås ved operatør: En fysisk eller juridisk person, der udfører eller påtager sig at udføre rumaktiviteter.

Med lovforslagets § 1, nr. 5, ændres rumlovens § 4, nr. 3, således at der efter ”rumaktiviteter” indsættes ”eller ikke-statslige større raketopsendelser”.

Det følger af lovforslagets § 2, at reguleringen af aktiviteter under det ydre rum alene skal finde anvendelse i perioden fra den 1. juli 2023 til den 1. juli 2026.

Det foreslås på den baggrund, at § 4, *nr. 3*, affattes således ”Operatør: En fysisk eller juridisk person, der udfører eller påtager sig at udføre rumaktiviteter”.

Ved operatør forstås den fysiske eller juridiske person, der har det overordnede ansvar for rumaktiviteten, som defineret i § 4, nr. 1. En operatør vil oftest være en juridisk person. Danske forskere og studerende, der deltager i et satellitprojekt i regi af udenlandske rumfartsorganisationer eller virksomheder, vil ikke selvstændigt blive betragtet som

operatør. Det samme gælder danskere, der er ansat hos udenlandske rumfartsorganisationer og virksomheder.

Forslaget, som foreslås at træde i kraft den 1. juli 2026, vil indebære, at definitionen af ”operatør” dermed bliver den samme som ved nærværende lovforslags fremsættelse.

Til nr. 7

En række af de centrale begreber, som afgrænser rumlovens anvendelsesområde, er defineret i rumlovens § 4 og er alene rettet mod rumaktiviteter og ikke aktiviteter til eller i højder under det ydre rum.

En rumaktivitet er defineret som opsendelse af rumgenstande til det ydre rum, drift, styring af og tilbagevenden af rumgenstande til jorden samt andre aktiviteter, som er væsentlige i forbindelse hermed, jf. rumlovens § 4, nr. 1.

En rumgenstand er defineret som enhver genstand, der er opsendt eller planlægges opsendt til det ydre rum, herunder dens enkelte dele, og enhver anordning, der er anvendt eller planlægges anvendt til at opsende en genstand til det ydre rum, jf. rumlovens § 4, nr. 2.

Større raketopsendelser er ikke defineret i rumloven.

Det foreslås at indsætte et nyt *nr. 7* i rumlovens § 4, hvorefter en større raketopsendelse defineres som opsendelse af raketter, der opsendes eller planlægges opsendt til højder mellem 4 km over havets overflade og det ydre rum.

Det bemærkes, at den foreslåede definition indebærer, at både fuldendte raketopsendelser og forsøg på opsendelse af raketter til højder mellem 4 km over havets overflade og det ydre rum er omfattet, hvad enten opsendelsen lykkes eller ej.

Ved opsendelse af en raket til det ydre rum (over 100 km over havets overflade) vil raketten efter rumloven blive betragtet som en rumgenstand.

Med lovforslagets § 2, stk. 3, foreslås det, at § 4, nr. 7, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 7, ophæves den 1. juli 2026.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Det fremgår af rumlovens § 2, at loven finder anvendelse på rumaktiviteter, som foretages i den danske stat. Loven finder endvidere anvendelse på rumaktiviteter, som uden for den danske stat foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører.

Med lovforslagets § 1, nr. 3 og 4, foreslås det at udvide lovens formål og anvendelsesområde til også at omfatte visse raketaktiviteter.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *kapitel 7 a* om midlerti-

digt forbud mod opsendelser indeholdende forslag til en § 15 a.

Med forslaget til § 15 a, stk. 1, fastsættes det, at ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande ikke er tilladt i den danske stat.

Større raketopsendelser vil med lovforslagets § 1, nr. 7, blive defineret som opsendelse af raketter, der opsendes eller planlægges opsendt til højder mellem 4 km over havets overflade og det ydre rum. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7.

Ved opsendelse af en raket til det ydre rum (over 100 km over havets overflade) vil raketten efter rumloven blive betragtet som en rumgenstand. Det foreslåede forbud omfatter dermed raketopsendelser til højder over 4 km over havets overflade, hvad enten raketten når op i det ydre rum eller ikke.

Det foreslåede forbud retter sig mod alle aktører, som ikke er statslige. Det vil sige f.eks. private virksomheder og private foreninger.

Også universiteter vil med lovforslaget være omfattet af forbuddet. Universiteter er statsfinansierede selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning under tilsyn af uddannelses- og forskningsministeren. Universiteterne betragtes som omfattet af begrebet ikke-statslig i lovforslagets forstand.

Statslige myndigheder vil ikke være omfattet af forslaget.

Det foreslåede forbud omfatter ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande i den danske stat. Bestemmelsen omfatter handlinger foretaget inden for dansk land-, sø- og luftterritorium.

Med forslaget til § 15 a, stk. 2, fastsættes det, at ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande endvidere ikke er tilladt uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører.

Med uden for et myndighedsområde menes uden for folkeretligt anerkendt statsområde, det vil sige f.eks. handlinger foretaget på åbent hav eller i internationalt luftrum.

Med dansk fartøj menes såvel skibe som luftfartøjer, mens der med indretning menes faciliteter som eksempelvis boreplatforme og havbaserede mobile opsendelsesplatforme.

Det foreslåede forbud retter sig alene imod opsendelse af ikke-statslige større raketter eller rumgenstande. Andre aktiviteter, som f.eks. udvikling af raketter eller komponenter dertil, vil ikke være omfattet af forslaget.

Den foreslåede bestemmelse medfører ikke ændringer i ikke-statslige aktørers mulighed for som hidtil at kunne foretage større raketopsendelser og opsendelser af rumgenstande fra opsendelsesfaciliteter i udlandet, herunder at opsendelse af

rumgenstande forsat skal godkendes efter reglerne i rumloven.

Med lovforslagets § 2, stk. 3, foreslås det, at kapitel 7 a, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 8, ophæves den 1. juli 2026.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

Det fremgår af rumlovens § 21, stk. 1, at overtrædelse af lovens § 5, § 8, § 9, stk. 2, 2. pkt., § 15, stk.1, eller § 16, stk. 2, og manglende overholdelse af krav om forsikringsdækning eller anden tilsvarende sikkerhedsstillelse, jf. § 13, stk. 1, 1. pkt., straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Det fremgår af lovens § 21, stk. 2, at straffen ved forsætlige overtrædelser og under særlig skærpente omstændigheder kan stige til fængsel indtil 2 år. Som særlig skærpente omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor andres liv eller legeme udsættes for fare, eller hvor der er tale om overtrædelser af mere systematisk karakter.

Det følger endvidere af lovens § 21, stk. 3, at i forskrifter, der udstedes i medfør af § 10, stk. 4, kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel i indtil 4 måneder.

Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel, jf. lovens § 21, stk. 4.

Både forsætlige og uagtsomme handlinger kan straffes efter loven og efter regler, som udfærdiges i medfør af loven. Der henvises til straffelovens § 19.

Med lovforslagets § 1, nr. 8, vil ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande ikke være tilladt i den danske stat, ligesom ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande ikke vil være tilladt uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører.

Det foreslås, at rumlovens § 21, stk. 1, ændres, således at lovforslagets § 1, nr. 8, der indsætter et nyt kapitel 7 a, indeholdende et forslag til § 15 a, i rumloven, bliver omfattet af rumlovens § 21.

Forslaget vil indebære, at overtrædelse af det foreslåede forbud mod ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande i den danske stat eller opsendelse uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages på dansk fartøj eller indretning eller af danske operatører, bliver omfattet af straffebestemmelsen i rumlovens § 21.

Overtrædelse af forbuddet mod ikke-statslige større raketop-

sendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande vil efter forslaget således kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Ved forsætlige overtrædelser og under særligt skærpente omstændigheder vil straffen kunne stige til fængsel indtil 2 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Det fremgår af rumlovens § 21, stk. 1, at overtrædelse af lovens § 5, § 8, § 9, stk. 2, 2. pkt., § 15, stk.1, eller § 16, stk. 2, og manglende overholdelse af krav om forsikringsdækning eller anden tilsvarende sikkerhedsstillelse, jf. § 13, stk. 1, 1. pkt., straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Med lovforslagets § 1, nr. 9, udvides rumlovens § 21 om straffebestemmelser til også at omfatte overtrædelse af lovens § 15 a, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 8.

Med lovforslagets § 2, stk. 3, foreslås det, at kapitel 7 a, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 8, ophæves den 1. juli 2026. Dermed ophæves den foreslåede § 15 a.

Det foreslås, at rumlovens § 21, stk. 1, affattes på ny. Med forslaget vil overtrædelse af lovens §§ 5 eller 8, § 9, stk. 2, 2. pkt., § 15, stk. 1, eller § 16, stk. 2, og manglende overholdelse af krav om forsikringsdækning eller anden tilsvarende sikkerhedsstillelse, jf. § 13, stk. 1, 1. pkt., straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Der er med den foreslåede nyaffattelse af § 21, stk. 1, som foreslås at træde i kraft den 1. juli 2026, tale om en videreførelse af gældende ret ved nærværende lovforslags fremsættelse.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for at pålægge straf for at overtræde visse af lovens bestemmelser. Baggrunden for strafbestemmelsen er, at rumaktiviteter generelt betragtes som risikable aktiviteter med potentiale til at medføre uheld, skader og andre uønskede følger. Det anses derfor af præventive grunde for nødvendigt at tilskynde alle aktører, i første række operatøren af den enkelte rumaktivitet, mest muligt til at overholde lovens bestemmelser.

Operatøren kan straffes for en overtrædelse af § 5, hvis en rumaktivitet udføres uden forudgående godkendelse af uddannelses- og forskningsministeren. Godkendelsen til at udføre rumaktiviteten skal foreligge, inden rumaktiviteten igangsættes, dvs. inden rumgenstanden sendes op til det ydre rum. Kravet om forudgående godkendelse er et af lovens kerneområder og anses som et helt afgørende led i bestræbelserne på at sørge for, at rumaktiviteter finder sted på et sikkerhedsmæssigt betryggende grundlag. For at understrege vigtigheden af overholdelsen af netop dette krav og motivere operatøren mest muligt til at indhente forudgående

godkendelse anses det for nødvendigt at have hjemmel til at pålægge operatøren straf ved overtrædelse af bestemmelsen.

Operatøren kan straffes for en overtrædelse af § 8, hvis operatøren ikke ved nye eller ændrede forhold af betydning for en godkendelse meddelt efter § 5 straks og af egen drift indberetter alle oplysninger herom til uddannelses- og forskningsministeren, herunder oplysninger om ikke-planlagte hændelser og om rumaktivitetens afslutning. Baggrunden for at strafbelægge denne bestemmelse er, at mange af de afgivne oplysninger kan have betydning både for den konkrete godkendelse og for andre rumgenstande og andre operatører. En ændring i rumgenstandens bane kan bl.a. betyde, at der er risiko for, at den støder ind i andre rumgenstande. Tilsvarende vil f.eks. oplysninger om rumgenstandens manglende eller ændrede fremdrift, manglende kontakt med en rumgenstand, eller andre begivenheder, der vil kunne få betydning for operatørens styring og kontrol af rumaktiviteten, skulle indberettes. Ligeledes vil en ændring af frekvenser kunne have betydning for andre rumaktiviteter, f.eks. i det omfang, at der sker et overlap af frekvenser.

Operatøren kan straffes for overtrædelse af § 9, stk. 2, 2. pkt., hvis operatøren ikke lader rumaktiviteten videreføre ved anden operatør eller ikke afslutter rumaktiviteten efter at have fået påbud herom. Hensynet bag bestemmelsen er igen et ønske om at sikre, at f.eks. et påbud om at videreføre en rumaktivitet ved anden operatør rent faktisk bliver opfyldt sådan, at en sikkerhedsmæssigt betryggende adfærd opretholdes eller genetableres.

Operatøren kan straffes for overtrædelse af § 15, stk. 1, hvis operatøren uden forudgående godkendelse fra uddannelses- og forskningsministeren overfører en rumgenstand eller rumaktivitet til en anden ejer eller operatør. Hensynet bag bestemmelsen er at sikre, at overførsler af rumgenstande og rumaktiviteter alene finder sted under iagttagelse af bl.a. de kvalitative og sikkerhedsmæssige regler i lovens kapitel 3. Eksempelvis vil det være strafbart for en operatør at overføre en rumaktivitet til en ny operatør, før overførslen er blevet godkendt af uddannelses- og forskningsministeren.

Der kan straffes for overtrædelse af § 16, stk. 2, hvis en ejer eller en operatør efter anmodning fra uddannelses- og forskningsministeren undlader at afgive oplysninger, som er nødvendige for udøvelse af uddannelses- og forskningsministerens tilsynsforpligtelse. Bestemmelsen er drevet af hensynet om at sikre, at tilsynet kan udføres på det mest oplyste grundlag.

Operatøren kan straffes for overtrædelse af § 13, stk. 1, 1. pkt., hvis operatøren ikke opfylder krav om at tegne forsikring eller stille anden tilsvarende finansiel sikkerhed til dækning af erstatningsansvaret. Hensynet bag bestemmelsen skal findes bl.a. i det forhold, at krav om forsikring eller lignende alene forventes stillet efter en konkret vurdering af risikoen ved den enkelte rumaktivitet. Er der stillet krav om forsikring m.v., må det derfor lægges til grund, at den pågældende rumaktivitet indebærer potentielt risikable aktiviteter, og at det derfor er vigtigt, at operatørerne efterkommer et sådant krav om forsikring eller anden sikkerhed.

Til § 2

Det foreslås med *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2023.

Det foreslåede indebærer, at lovforslagets § 1, nr. 1, 3, 4, 5, 7, 8 og 9, træder i kraft den 1. juli 2023.

Det foreslås med *stk. 2*, at lovforslagets § 1, nr. 2, 6 og 10, træder i kraft den 1. juli 2026.

Der er tale om de bestemmelser, som ruller visse dele af lovforslaget, som kun skal gælde i perioden fra den 1. juli 2023 til den 1. juli 2026, tilbage til retstilstanden før den 1. juli 2023.

Det foreslås med *stk. 3*, at § 1, stk. 2, § 3, § 4, nr. 7, og kapitel 7 a, i lov om aktiviteter i det ydre rum, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3, 4, 7 og 8, ophæves den 1. juli 2026.

Dette vil indebære, at de foreslåede regler om udvidelse af lovens formålsbestemmelse, udvidelse af lovens anvendelsesområde, definitionen af større raketopsendelse og forbud mod opsendelse af ikke-statslige større raketter og rumgenstande automatisk ophæves den 1. juli 2026, medmindre reglernes gyldighedsperiode forinden forlænges ved lov.

Til § 3

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvis skal kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 3. Uddannelses- og forskningsministeren kan efter forhandling med forsvarsministeren og transport- og bygningsministeren fastsætte regler om, at §§ 5-9 og 11-21 og regler udstedt i medfør heraf skal finde tilsvarende anvendelse, for så vidt angår civile aktiviteter i højder under det ydre rum, som ikke er omfattet af definitionerne i § 4, nr. 1 og 2.

§ 4. I denne lov forstås ved:

1)-2) ---

3) Operatør: En fysisk eller juridisk person, der udfører eller påtager sig at udføre rumaktiviteter.

§ 1

I lov nr. 409 af 11. maj 2016 om aktiviteter i det ydre rum foretages følgende ændringer:

1. I lovens *titel* indsættes efter »rum«: »m.v.«

2. Lovens titel affattes således:

»Lov om aktiviteter i det ydre rum«

3. I § 1 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Formålet med loven er endvidere at fastlægge rammerne for større raketopsendelser i højder under det ydre rum.«

4. § 3 affattes således:

»§ 3. Loven finder endvidere anvendelse på ikke-statslige større raketopsendelser, som foretages i den danske stat. *Stk. 2.* Loven finder ligeledes anvendelse på ikke- statslige større raketopsendelser, som uden for den danske stat foretages

1) på dansk fartøj eller indretning eller

2) af danske operatører.«

5. I § 4, *nr. 3*, indsættes efter »rumaktiviteter«: »eller ikke-statslige større raketopsendelser«.

6. § 4, *nr. 3*, affattes således:

»3) Operatør: En fysisk eller juridisk person, der udfører eller påtager sig at udføre rumaktiviteter.«

7. I § 4 indsættes som *nr. 7*:

»7) Større raketopsendelse: Opsendelse af raketter, der opsendes eller planlægges opsendt til højder mellem 4 km over havets overflade og det ydre rum.«

8. Efter kapitel 7 indsættes:

»Kapitel 7 a

Midlertidigt forbud mod opsendelser

§ 15 a. Ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande er ikke tilladt i den danske stat.

Stk. 2. Ikke-statslige større raketopsendelser og ikke-statslige opsendelser af rumgenstande er endvidere ikke tilladt uden for et myndighedsområde, når opsendelsen foretages

1) på dansk fartøj eller indretning eller

2) af danske operatører.«

§ 21. Overtrædelse af lovens § 5, § 8, § 9, stk. 2, 2. pkt., § 15, stk. 1, eller § 16, stk. 2, og manglende overholdelse af krav om forsikringsdækning eller anden tilsvarende sikkerhedsstillelse, jf. § 13, stk. 1, 1. pkt., straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2-4. ---

9. I § 21, stk. 1, indsættes efter »§ 15, stk. 1,«: »§ 15 a«.

10. § 21, stk. 1, affattes således:

»Overtrædelse af lovens §§ 5 eller 8, § 9, stk. 2, 2. pkt., § 15, stk. 1, eller § 16, stk. 2, og manglende overholdelse af krav om forsikringsdækning eller anden tilsvarende sikkerhedsstillelse, jf. § 13, stk. 1, 1. pkt., straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.«